Cena numeru mk. 100.000.

Nr. 10. Sobota 12 stycznia 1924 roku. Rok XV.

ISKRA

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Adres dla listów i depesz: „ISKRA", Sosnowiec.

Konto czekowe P. K. O. Nr. 61553.

Prenumerata wynosi:

mk. 1.600.000.

Z odnoszeniem miesięcznie: mk. 1.900.000

W Zagłębiu po za Sosnowcem, Będzinem i Dąbrową: mk. 1.900.000

Z przesyłką pocztową: mk 2.000.000 miesięcznie.

Zagranicą mk. 3.200.000.

Sosnowiec: REDAKCJA: Piłsudskiego 4, Telefon 64. ADMINISTRACJA: Dęblińska 1, Tel. 73. ‖ Będzin, Małachowskiego 7. ‖ Dąbrowa, Sobieskiego 8, tel. 73. ‖ Katowice, Szopena 4.

NIEMIECKIE PRÓBY UZDROWIENIA SKARBU.

Stan finansów Niemiec przed obecną stabilizacją. — Wysiłki ku stabilizowaniu marki. — Skutki tej akcji.—Jaka nauka stąd dla nas.

Sosnowiec 12 stycznia.

Inflacyjna polityka skarbu rzeszy, rozpoczęta przed kilku laty, a doprowadzona do granic w drugiej połowie roku ubiegłego, odbiła się fatalnie na życiu gospodarczem państwa. Przemysłowiec i handlowiec nie mógł przeprowadzić żadnej kalkulacji, wynagrodzenie za pracę topniało do zera, zanim doszło do rąk pracobiorcy, świadczenia ze strony państwa w postaci kolei, poczt i t. p. stały się nietylko przedsiębiorstwami deficytowemi, ale wpływy ich przy regulowaniu budżetu można byłoby całkowicie pomijać, tak były bez znaczenia.

Wskutek tego rolnik przestał dostarczać artykuły żywności, kupiectwo wprowadzało do handlu coraz dalsze ograniczenia, chowało towary, zamykało sklepy, a przeciętny śmiertelnik, chcąc uchronić stosy banknotów przed dewaluacją, (kursy walut i akcji niejednokrotnie podwajały się w ciągu jednej tylko nocy!), rzucił się w odmęt spekulacji. Gdy mógł, nabywał waluty obce, ponieważ jednak trudno było o nie, skierował swój apetyt na akcje, które cieszyć się zaczęły popytem nie do wiary.

Gdy w wagonie, tramwaju, w teatrze czy na ulicy, może i we śnie nawet każdy niemiec mówił, myślał i marzył o zyskach — fikcyjnych przecie, boć spekulacja powiększała zasoby marek papierowych, ale wartość pieniądza tego spadała niepowstrzymanie — rząd niemiecki czuł zbliżające się bankructwo i musiał zdecydować się na radykalne środki przeciwdziałania.

* *

Droga ku poprawie prowadziła przedewszystkiem przez napełnienie kas skarbu, a więc przez reformę podatkową. Z tym łączyła się bezpośrednio kwestja postawienia podatnika w takie warunki, by nie mógł płacić, ale by płacił wartościami realnemi, by państwo nie otrzymywało swych należności według skali, pochodzącej z okresu, kiedy pieniądz papierowy miał miljony albo i miljardy razy większą wartość.

Pierwszym krokiem było tutaj wynalezienie mnożnika, według którego podatki miały być składane. Jako wskaźnik brano kurs marki papierowej w stosunku do dolara. Że jednak kurs ten zmieniał się codziennie—był to przecie okres rządów Stresemanna, za którego marka niemiecka spadła miljonkrotnie—ów mnożnik podatkowy nie mógł stanowić wyjścia z trudności, bo wpłacane przy jego stosowaniu podatki, czy inne należności skarbowe, zanim skarb mógł faktycznie niemi rozporządzać, ulegały dewaluacji i spadły tak, że do łatania dziur w finansach państwa nie mogły być używane; stanowiły one przedmiot bez wartości, nieraz nawet na pensje dla urzędników podatkowych nie wystarczały.

Mając to na uwadze, znawcy skarbowości doszli w Niemczech do przekonania, że stabilizacja marki jest podstawowem zagadnieniem, jeśli o uzdrowieniu finansów państwa mowa. Kurs marki, przy którym zostanie ona stabilizowana, może być bardzo nawet niski, ale normalne życie gospodarcze wtedy tylko jest możliwe, gdy kurs ten zachowuje się na tygodnie czy miesiące, jeśli nie dłużej.

Aby cel ten osiągnąć, działano na dwu terenach: na giełdach zagranicznych, gdzie interwenjowano na rzecz marki niemieckiej, oraz na giełdzie berlińskiej, gdzie kurs walut obcych ustalano w ten sposób, iż nieraz wynosił on zaledwie 1/3 istotnej wartości. Wyznaczając tak niski kurs, przydzielano jednocześnie znikomo małe ilości tych walut, nieraz tylko 1/4 proc. zapotrzebowania. I ta jednak „zabawka" była bardzo kosztowna, boć właściwie skarb darmo prawie rozdawał waluty złote.

Zapewne akcja ta pochłonęła bardzo poważne sumy bo prowadzona była intensywnie przez cały miesiąc listopad; ale skutek jej był taki iż giełdy zagraniczne zaczęły notować markę niemiecką lepiej nawet niż giełda berlińska; podaż walut obcych w Berlinie wzrastała coraz bardziej i bank Rzeszy nietylko mógł z niej pokryć zapotrzebowania, lecz kupował waluty te dla siebie.

Marka niemiecka została więc stabilizowana, w dodatku dla obrachunków relacji do złota — jeden tryljon (miljon miljonów) marek papierowych za markę złotą. Stosunek ten utrzymuje się już prawie 2 miesiące.

* * *

Dobroczynne skutki nie kazały na siebie czekać: i państwo miało realne wartości za usługi, świadczone swym obywatelom, i świat gospodarczy, przywróciwszy zaufanie swe marce papierowej, powydobywał towary, zboże i mięso i rzucił je na rynek; zwiększona podaż wpłynęła na obniżenie cen, zwłaszcza, że odpadała obawa przed ryzykiem z powodu dewaluacji, przed którem asekurowano się, ściągając podwójne nieraz ceny.

A że 15 listopada wypuszczono markę rentową, ów surogat przyszłego pieniądza złotego, więc ludność Niemiec uzyskała „pełnowartościowy" środek płatniczy oparty na hipotekach własności nieruchomej. Wkrótce po jej ukazaniu się zaufanie do pieniądza niemieckiego wzrosło w kraju i zagranicą. Odbiło się to przedewszystkiem na spekulacji zawodowej, a zwłaszcza „domorosłej"; rzucono na rynek nietylko wiele walut obcych, ale takie przeróżne akcje, które dotąd stanowiły jedyny sposób gromadzenia pieniądza.

I waluty te i zwłaszcza akcje, wyśrubowane przez nienasycony popyt do bajecznej wysokości, spadały; na czarnej giełdzie nastąpił popłoch, banczki zawieszały wypłaty, a niejeden spekulant przeżywał smutne chwile, jak akcje jego od wczoraj do dziś traciły kilkanaście nawet kilkadziesiąt procent. Gorączka spekulacyjna inną teraz przybrała formę: każdy usiłował posiadane akcje sprzedać jaknajprędzej, o ile przedtem kupowano produkty na zapas, teraz tylko na kilka godzin, gdyż ceny spadały nieraz z godziny na godzinę. Do handlu wracała, jako podstawa stosunków zasada współzawodnictwa.

* * *

W artykule tym nie mam miejsca na szczegóły, które by uplastyczniły może przebieg pierwszego okresu sanacji skarbu rzeszy. Dobrzeby było, aby czytelnik wysnuł sam analogję do spraw polskich, i spostrzegł, że znajdujemy się teraz w tym stadjum, w jakim Niemcy były przed listopadem. Uzdrowienie i u nas przejdzie przez ten sam schemat, źle byłoby jednak, by pociągnęło ono za sobą te same ofiary. Bo jeśli zbankrutują banki czy banczki, zasłużona to może będzie nagroda za pogłębianie spe-

kulacji przez nie; ale dla okazyjnych spekulantów—a któż z nas nie spekuluje — byłoby to zbyt surową karą. Niech więc pomyślą na czas o wycofaniu się.

J. Wapniarski.

Wieści ważne.

Moskwa, 10-I (PAT).

Rosyjska agencja telegraficzna donosi, że rozpisana zostanie ośmio procentowa państwowa pożyczka gwarancyjna w wysokości 100 miljonów rubli złotych w celu umożliwienia przemysłowi niemieckiemu korzystnego ulokowania kapitałów rezerwowych.

Berlin, 10-I (PAT).

Centralny związek banków niem. ogłosił dziś oświadczenie, w którem zwraca się przeciwko zarzutom podniesionym przez franc. ministra finansów De Lasteyra, jakoby Niemcy a szczególnie banki niemieckie spowodowały z rozmysłem spadek franka francuskiego. Banki oświadczają, że wytężają wszelkie siły w kierunku wzmocnienia waluty niemieckiej, a nie w kierunku podkopywania walut obcych.

Berlin, 11-I (PAT).

Kolej niemiecka obniża od 20 b. m. taryfy towarowe o 8 proc.

Berlin, 11-I (PAT).

Z Białogrodu donoszą, że otwarcie konferencji małej ententy w Białogrodzie opóźniło się z powodu zasp śnieżnych. Konferencja otwarta będzie dziś.

Berlin, 11-I (PAT).

W związku z zamordowaniem separatysty Heintzego donoszą z Frankfurtu n. M., że zabitych zostało jeszcze innych 5 serapatystów, a jeden został ciężko ranny. W mieście Spirze panuje niebywałe podniecenie. Separatyści w ciągu nocy aresztowali wiele osób i wzięli jako zakładników 7 wysokich urzędników. Jak donosi prasa, Heintze udał się wczoraj do Spiry, jako stolicy Palatynatu, aby konferować ze swymi kolegami z rządu tymczasowego w sprawie ustalenia środków zmierzających do ubezpieczenia rządu separatystycznego. Wiadomość o jego przybyciu wywołała podniecenie umysłów w kołach antyseparatystycznych. Już wczoraj przyszło do licznych starć między separatystami i ich przeciwnikami. Wiadomość o zamordowaniu separatystów nadeszła dziś około południa do Berlina. Prasa berlińska pisze z widoczną satysfakcją o morderstwie stwierdzając, że nareszcie kilka zdrajców spotkała zasłużona kara. Oczywiście całą winę za przelanie krwi prasa zwala na francuzów, taksamo jak to czyniła podczas biernego oporu, zwalając winę za wszelkie akcje sabotażu i za morderstwa na władze francuskie.

Berlin, 11-I (PAT).

Kanclerz Rzeszy wydał dzisiaj z okazji rocznicy zajęcia zagłębia Ruhry orędzie w którem przypomina, że przed rokiem wojska francuskie, gwałcąc traktat wersalski, wtargnęły do kraju niemieckiego nad Rurą, i w którem zwraca się z apelem do wszystkich tych, którzy zachowali jeszcze poczucie sprawiedliwości i poszanowanie prawa międzynarodowego, aby wytężyli wszystkie siły w celu przywrócenia stanu prawnego na tej ziemi. U wszystkich niemców, powiada dalej kancierz w orędziu, w ostatnich czasach wzrosło poczucie, że teren okupowany z terenem nieokupowanym ściśle jest zespolony i nierozdzielny i że obie te ziemie muszą znowu stanowić jedną całość. Kanclerz zakończył orędzie słowami: Niech żyją jedne i niepodzielne Niemcy!

Warszawa, 11-I (PAT).

Połączone komisje senackie, prawnicza i gospodarstwa społecznego, omawiały na posiedzeniu projekt ustawy o obowiązkowem stosowaniu wskaźnika kosztów utrzymania do uregulowania płac zarobkowych. W czasie dyskusji wyłonił się szereg wątpliwości, dotyczących niektórych artykułów wymienionej ustawy. W tym duchu wypowiedzieli się referenci: senator Bielawski ZLN. i Popowski ZLN. W wyniku dyskusji, komisje uchwaliły, żeby obaj referenci na dzisiejszem posiedzeniu plenarnem zapowiedzieli w imieniu komisji poprawki, ze względu zaś na pilność sprawy, oraz, że załatwienie jej jest oczekiwane przez liczne rzesze pracowników, uchwalono prosić marszałka senatu, aby zwołał plenarne posiedzenie przed najbliższem posiedzeniem sejmu, specjalnie celem omówienia wniesionych poprawek.

Kolonja, 11-I (PAT).

„Koelnische Zeitung“ donosi z Remscheit, iż dyrekcja zakładów „Bergische Stahlindustrie“ wydaliła w dniu 8 stycznia wszystkich robotników.

Londyn, 11-I (PAT).

Książę Walji przybył wczoraj wieczorem do Paryża, skąd po kilkodniowym pobycie uda się na Południe.

Tunis, 11-I (PAT).

Znaleziono tu w pobliżu miasta części motoru i zwęglone zwłoki ludzkie, pochodzące z balonu sterowego Dixmuiden.

TELEGRAMY.

(Przez telefon.)

Obrady w min. skarbu.

Warszawa, 11-I (A.W.).

W ministerjum skarbu pod przewodnictwem prem. Grabskiego odbyła się narada skarbowa z udziałem posłów i przedstawicieli świata naukowego. Prem. Grabski przedstawił pod obrady sprawę pobrania drugiej zaliczki na podatek majątkowy w wysokości 1oo do 12o miljonów franków złotych w ciągu najbliższych dwu miesięcy. W dalszym ciągu zajmowano się sprawą emisji bonów podatkowych i obligacji kolejowych. Zebrani uznali na ogół słuszność tych zarządzeń, wypowiadając szereg uwag w sprawie szczegółowego wykonania. Dziś po południu dalszy ciąg narad, poświęcony sprawom walutowym. Na zakończenie prem. Grabski podał do wiadomości bardzo pomyślne zjawisko, że wykazy p. k. k. p. z dnia 1o stycznia w porównaniu z dn. 3o grudnia stwierdzają po raz pierwszy od dłuższego czasu zmniejszenie emisji w ostatniej dekadzie.

Warszawa, 11-I (A.W.).

Wiadomość o konferencji prem. Grabskiego ze znawcami spraw finansowych uzupełnić należy następującymi szczegółami: Sprawa bonów podatkowych została przyjęta przez obecnych z aplauzem. Obligacje kolejowe mają być papierem hipotecznym o wysokiem oprocentowaniu. Ministerjum kolei proponowało 8 proc.. W ostatnich dniach deficyt nie powiększył się, trzymając się na poziomie 111 tryljonów.

Mennica państwowa.

Warszawa, 11-I (A.W.).

Kierownik mennicy państwowej, p. Aleksandrowicz oświadczył, że na dzień 1 lutego mennica państwowa będzie zupełnie gotowa do uruchomienia. Na razie wybijane będą monety bronzowe; monety niklowe wykonywane będą w mennicy austrjackiej w Wiedniu. Na monetach niklowych przedstawiony będzie wizerunek długowiosego rycerza „Władyki“ z zamierzchłych czasów państwowości polskiej, wznoszącego w górę dwa palce prawej ręki i trzymającego miecz obosieczny.

Monety srebrne wykonywane będą zagranicą, monety złote w kraju. Na dzień 1 maja mennica posiadać będzie zapas monet metalowych, oprócz złotych, potrzebnych do reformy walutowej.

Posiedzenie senatu.

Warszawa, 11 stycznia.

(Tel. wł. „Iskry“). Na dzisiejszem przedpołudniowem posiedzeniu senatu obrad wano o nadzwyczajnych pełnomocnictwach rządu. Przed przerwą obradowała komisja w sprawie ustawy o przymusowym stosowaniu wskaźnika drożyźnianego.

Komisja poczyniła w projekcie sejmowym 21 poprawek.

Część tych poprawek będzie uchwalona przez plenum, co opóźni wprowadzenie ustawy w życie, gdyż będzie ona musiała wrócić do sejmu, który zbierze się dopiero 21 b. m.

Sprawy gdańskie.

Gdańsk, 11-I (A.W.).

Doszło do ostatecznego porozumienia między nacjonalistami, centrum oraz niemiecko-gdańską partją ludową w sprawie utworzenia rządu. Oparty na tej podstawie rząd mniejszości (liczyłby 55 głosów na 12o i zmuszony byłby szukać każdorazowego poparcia tej czy innej grupy dla przeprowadzenia swoich zamierzeń.

Gdańsk, 11-I (A.W.).

Komuniści gdańscy zmierzają wnieść na obecnej sesji sejmu następujące wnioski: znany już wniosek, wyrażający votum nieufności obecnemu senatowi, wniosek, wzywający senat, aby wszczął kroki, by Polska uznała sowiety i dla terytorjum wolnego miasta wniosek, o nawiązanie stosunków handlowych Gdańska z sowietami. W tutejszych kołach politycznych utrzymuje się, że wnioski te inspirowane są przez Berlin.

Dalsze posiedzenie senatu.

Warszawa, 11 stycznia.

(Tel. wł. „Iskry“) Po przerwie senat przystąpił do ostatecznego głosowania nad ustawą o nadzwyczajnych pełnomocnictwach rządu.

Głosowanie było imienne.

Za uchwaleniem ustawy w redakcji sejmowej — oddano 64 głosy przeciwko 5 głosom mniejszości narodowych. Prócz tego oddano 7 kartek pustych.

Następnie senat przystąpił do obrad nad przymusowym stosowaniem wskaźnika drożyźnianego.

Do tekstu sejmowego tej ustawy wprowadzono następujące ważniejsze poprawki:

Do artykułu 6, na mocy którego nowoprzyjętemu pracownikowi przedsiębiorstwo nie jest obowiązane płacić tej samej gaży, którą wypłacało jego poprzednikowi oraz do art. 8 przyjęto poprawkę, iż ustawa o stosowaniu przymusowem wskaźnika wchodzi w życie z dniem 15 b. m. bez względu na dzień jej ogłoszenia.

Ustawa ta musi wrócić jeszcze do sejmu.

Frank waloryzacyjny.

Warszawa, 11-I (A.W.).

Frank waloryzacyjny na dzień 12 stycznia został ustalony na 1.9oo.ooo mk.

Następca p. Plucińskiego

Warszawa, 11 stycznia.

(Tel. wł. „Iskry“) Dymisja komisarza generalnego Rzplitej w Gdańsku, p. Plucińskiego została zdecydowana ostatecznie.

Komisarzem generalnym został mianowany, p. Morawski.

Obrady klubu Ch. D.

Warszawa, 11 stycznia.

(Tel. wł. „Iskry“). Klub parlamentarny chrześc. demokr. obradował nad sprawą drożyzny.

W konkluzji wyciągnięto wniosek, że jedną z głównych przyczyn drożyzny, są cena węgla.

Klub zamierza w tej sprawie wnieść nagłą interpelację.

Nadużycia w komendzie głównej policji państw.

Warszawa, 11 stycznia.

(Tel. wł. „Iskry“.) W wyniku rewizji, przeprowadzonej w głównej komendzie policji państwowej w Warszawie, zajdą poważniejsze zmiany.

Komendant okręgu policji państwowej, p. Ludwikowski, został odwołany ze swego stanowiska, naczelnik wydziału gospodarczego, nadkomisarz Jamiołkowski, szwagier p. Ludwikowskiego, otrzymał dymisję.

Dymisje te spowodowane zostały przez wykrycie przykrych tranzakcji, dokonywanych w okręgu warszawskim.

Przetrzymywano mianowicie pieniądze, przeznaczone wyższym funkcjonarjuszom policji, poczem, wypłacano je zdewaluowane.

Zbierano następnie większe zaliczki na kupno węgla i tego węgla nie dostarczano.

Na miejsce p. Ludwikowskiego mianowany został p. Czynłowski

Dług państwa się zmniejsza.

Warszawa, 11 stycznia.

(Tel. wł. „Iskry“). Nieogłoszony, ale przygotowany do druku bilans p. k. k. p. na 10 stycznia b. m., zawiera sensacyjną niespodziankę, gdyż wykazuje zmniejszenie się zadłużenia skarbu państwa w polsk. kraj. kasie pożyczk.

Jestto pierwszy wypadek od lat dwuch.

Obława na czarną giełdę.

Warszawa, 11 stycznia.

(Tel. wł. „Iskry“) Wczoraj policja dokonała obławy na czarną giełdę w restauracji „Esplanada“ i cukierni „Udziałowej“.

Ogółem zabrano akcji za 600 miljardów mk., od których nie opłacono podatku państwowego.

Policja zwraca dzisiaj akcje tym, którzy wpłacają podatek.

Z tego powodu wpłynie do kasy państw. około 60 miljardów marek.

Waloryzacja taryfy kolejowej.

Warszawa, 11 stycznia.

(Tel. wł. „Iskry“) Ministerjum kolei określiło wartość franka waloryzacyjnego od 16 do 31 stycznia b. m. na 1,900,000 mk.

Bilet kolejowy z Warszawy do Katowic kosztować zatem będzie w klasie I ej 36½ milj. mk., w II-ej 24 milj. mk., w III-ej 12 miljonów mk.

Otwarcie konferencji małej ententy.

Belgrad, 11 stycznia.

(Tel. wł. „Iskry“). Dziś przybył tutaj rumuński minister spraw zagranicznych, Duca.

O godz. 10 rano otwarto konferencję małej ententy.

Przewodniczącym wybrano premjera jugosławji, Pasicza.

Na pierwszym posiedzeniu zajmowano się sprawą pożyczki dla Węgier.

Komisarzem generalnym w Gdańsku został p. Strasburger.

Warszawa, 11 stycznia.

(Tel. wł. „Iskry“) Komisarzem generalnym w Gdańsku został mianowany podsekretarz stanu ministerjum spraw zagranicznych p. Henryk Strasburger.

P. Morawski wysuwany na to stanowisko, będzie zastępował komisarza generalnego do czasu przyjazdu p. Strasburgera.

Dotychczasowy komisarz, pan Pluciński wchodzi do senatu, jako s e n a t o r wybrany z listy nr. 8.

Zatargi na tle 10-godz. dnia pracy.

Berlin, 11-I (PAT). Z różnych okolic przemysłowych Rzeszy dochodzą wiadomości o ostrych konfliktach pomiędzy pracodawcami i pracobiorcami z powodu przedłużenia czasu pracy i z powodu żądań obliczenia płac w walucie złotej. W Krefeldzie wszyscy robotnicy przemysłu włókienniczego rozpoczęli strajk. W fabrykach motorow Deutza w pobliżu Kolonji zarządzono lokaut. Robotnicy przemysłu metalurgicznego w okolicy Bochum, rozpoczęli również strajk. Podobne wiadomości nadchodzą z Remscheidt.

Sprawy polsko-litewskie.

Berlin, 11-I (A.W.). „Krönenzeitung“ donosi, że wśród wielkiej własności ziemskiej na Litwie, wśród sfer handlowych i inteligencji daje się zauważyć znaczny wzrost tendencji do porozumienia z Polską. Rząd i małorolni stoją na stanowisku zdecydowanie antypolskim, nie chcąc odstąpić od idei rewindykacji Wilna. Charakterystyczne jednak, że organizacje narodowo-bojowe Szaulisa, które kierowano dotąd na Wilno, mają być obecnie skierowane ku sprawie Tylży. Gdyby się to spełniło, zasadnicza sporna kwestja polsko-litewska zostałaby usunięta, co oznaczałoby zwycięstwo idei francuskiej utworzenia frankofilskiego związku państw bałtyckich.

Sprawa marsz. Piłsudskiego.

Warszawa, 11-I (A.W.). W najbliższych dniach wyjeżdża do Spały prem. Grabski z Koskowskim. W kołach politycznych łączą ten wyjazd ze sprawą powołania do służby czynnej marsz. Piłsudskiego.

Agitacja komunistyczna.

Katowice, 11 stycznia. (PAT). Od dłuższego czasu teren województwa śląskiego jak również tereny przylegające doń zasypywane były najróżnorodniejszą bibułą komunistyczną w postaci odezw i ulotek. Pewne cechy tych ostatnich wskazywały na ich pochodzenie z terenu G. Śląska, lecz pomimo wysiłków organów policyjnych ujawnienie ich autorów i wydawców nie dochodziło do skutku. Po żmudnych i wytrwałych dochodzeniach udało się wreszcie kompetentnym organom wpaść na właściwy trop i zdemaskować źródło, z którego pochodziła owa bibuła. Śledztwo, które zatacza coraz szersze kręgi, ujawniło nici, prowadzące aż do Warszawy oraz większych ośrodków przemysłowych. Ze względu na interes śledztwa dalsze szczegóły dochodzeniania mogą być na razie ujawnione.

Sprawy robotnicze na Śląsku Opolskim.

Bytom, 11-I (PAT). Związki zawodowe na Śląsku Opolskim ogłaszają dziś odezwę, w której zwracają uwagę na niedotrzymanie umów, zawartych pomiędzy pracodawcami i pracobiorcami, wzywają do przeprowadzenia walki w obronie postulatów robotniczych. Odezwa zarzuca pracodawcom, iż nadużywają przedłużenia czasu pracy tak, iż w niektórych zakładach, jak n. p. w hucie Julji zmuszają robotników do dwunastogodzinnej pracy. Poza tem pracodawcy nie pozwalają radom robotniczym na ustalenie przerw przy pracy i odrzucają wszelkie usiłowania związków zawodowych, aby zapomocą rokowań dojść do urzeglowania słusznych żądań robotniczych. Związki zawodowe zwracają uwagę na liczne wydalania i lokauty robotników ze strony pracodawców. Odezwa zaznacza, że rzuconą przez pracodawców rękawicę robotnicy podejmują. Wobec tego wszystkie załogi zostały zawezwane, aby nie zawierały z żadnym pracodawcą osobnych umów robotniczych. Związki wzywają do wytrwania w oporze względnie strajku dopóty, dopóki związki zawodowe nie uzyskają znośnych warunków pracy.

Katowice, 11-I (PAT). Jak donoszą, w większej części przedsiębiorstw hutniczych na Śląsku Opolskim robotnicy nie zjawili się do pracy. Huta Donnersmarka zamknięta jest zupełnie, a w zakładach Deichsla w Zabrzu większa część robotników strajkuje.

Konferencja państw bałtyckich

Warszawa, 11 stycznia. (Tel. włas. „Iskry“.) Odłożona konferencja państw bałtyckich w Warszawie, odbędzie się w połowie lutego b. r.

Senat francuski.

Paryż, 11 stycznia. (Tel. wł. „Iskry“). Poraz pierwszy od czasu wyborów zebrał się senat francuski. Przewodniczącym został wybrany senator Doumerg.

Amnestja w Bułgarji.

Sofja, 11 stycznia. (Tel. wł. „Iskry“): Ogłoszono tutaj amnestję dla uczestników wszystkich zaburzeń.

Kontrola sprzymierzonych.

Berlin, 11 stycznia. (Tel. wł. „Iskry“). Międzysojusznicza komisja kontrolująca wznowiła swoje czynności. Komisja rozpoczęła szereg wizytacji kontrolnych.

Zapowiedź burz magnetycznych.

Berlin, 11 stycznia. (Tel. wł. „Iskry“). Pisma tutejsze donoszą, że stacje meteorologiczne przepowiadają wielkie burze magnetyczne. Burze zgniskują się na pobrzeżu morza Bałtyckiego Zawadziły by w ten sposób o Gdańsk i wybrzeże polskie.

Nowy gabinet w Grecji.

Ateny, 11 stycznia. (Tel. wł. „Iskry“), Uformował się tu gabinet nowy. Prezesem ministrów został generał Danglis, ministrem spraw zagranicznych p. Venizelos.

Podrożenie wyrobów tytuniowych.

Warszawa, 11 stycznia. (Tel. wł. „Iskry“). Od poniedziałku t. j. od 14 b. m. dla wyrobów tytuniowych określono nowy mnożnik. Dotychczasowy mnożnik wynosił 1.230.000 a od 14 b. m. wynosić będzie 1.910.000 marek.

Rozwiązanie obu izb we Włoszech.

Rzym, 11 stycznia. (Tel. wł. „Iskry“). Król włoski podpisał dekret o rozwiązaniu obu izb.

Nowy szef wydziału prasowego.

Warszawa, 11 stycznia. (Tel. wł. „Iskry“). Dziś objął urzędowanie nowy szef wydziału prasowego prezydjum rady ministrów, p. Adam Romer.

Pogoda na dziś.

Zachmurzenie umiarkowane, lekki mróz, słabe wiatry południowo-wschodnie.

Giełda.

WALUTY.

Warszawa. 11 stycznia.

Dolary — 9.825.000.
Funty — 41.950.000.
Franki franc. — 472.000.
Korony czes. — 286.000.
Bony II S. A. — 1.600.000.
Korony aust. — 135.
Liry włoskie — 424.000
Franki szwajc. — 1.710.000

GIEŁDA GDAŃSKA.

(W guldenach gdańskich)
Dolary — 5.89
1 mil. mk. polskich — 0,56

GIEŁDA BERLIŃSKA.

(Notowania w biljonach)
Dolary — 4.2

AKCJE

(w tys. marek polskich).
(Cedula giełdy warszawskiej z dn. 11.1.1924).

Bank Dyskontowy 16.250
„ Handl. i Przem. 3.900.
„ Handl. 15.000.
„ Powsz. Kredyt. 625.
„ Zachodni 8.250.
„ Zjedn. Ziem. Pol. 3.500.
„ Zw. Sp. Zarobk. 26.000
Puls 2.200.
Czersk 3.900.
Norblin 5.100 (1); 7.500
Rudzki 8.600 (1); 11.000.
Łazy 1.200.
Firley 2.000.
Fitzner 37.000.
Lilpop 3.700.
Polski Lloyd 750.
Chodorow 31.750.
Cukier 22.000.
Ostrowieckie 50.000.
Parowozy 3.000.
Węgiel 24.500 (1), 24 27.500 (4); 29.500
Zieleniewski 70.000.
Pocisk 5.000
Starachowice 21.000.
Ćmielów 8.600.
Polska Nafta 2.800.
Nobel 7.900.
Spirytus 13.000.
Ursus 5.750.
Borkowski 4.000.
Jabłkowscy 910.
Zegluga 900.
Elektr. 8.100.
Klucze 5.150.
Tkanina 460.
Suchedniów 10.500.
Skory 385.
Synd. Rol. 11.500.
Haberbusch 17.250.
Siła i Światło 2.825.

SCHRONISKA DLA SIEROT w KOZIEGŁOWACH

uruchomiając własną szwalnię, na którą Zakład nie posiada żadnych funduszów, zwraca się do znanej z ofiarności P. T. publiczności Zagłębia, z prośbą o zaofiarowania dla schroniska 2 do 3 używanych maszyn do szycia.

117-3

Ogłoszenie.

Podaje się do publicznej wiadomości, iż uchwała Rady Miejskiej m Będzina z dnia 6 grudnia r. ub. — na podstawie art. 68 punkt Ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. [illegible] st. Nr. 94/23) i art Rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 15 września 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 93/23) podwyższony został miejski podatek szkolny i na opiekę społeczną za rok 1933 do wysokości dwukrotnej, celem pokrycia niezbędnych wydatków w zakresie szkolnictwa za rok ubiegły.

Będzin, dn. 10 stycznia 1924 r.

116. Wice Prezydent Starnawski.

POWIATOWA KASA CHORYCH w Sosnowcu

(dla powiatu Będzińskiego).

W. O. SEKRETARJAT.
L. Dz. 23092/95.

SOSNOWIEC, dnia 30-go grudnia 1923 roku.

OBWIESZCZENIE.

Podaje się do publicznej wiadomości, że na podstawie zmiany Statutu, zatwierdzonej reskryptem Pana Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 28-XII b. r. za L. Dz 5384-VII wydanym na podstawie art. 100 i 105 ustawy z dnia 19-go maja 1920 roku o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. Ust. R. P. Nr. 44 poz. 272) zostaje wprowadzony z dniem 1-go stycznia 1924 roku podział ubezpieczonych na następujące GRUPY ZAROBKOWE:

TABELA GRUP ZAROBKOWYCH

GRUPA	Dla zarabiających w markach			Płaca ustawowa wynosi dziennie w markach
	dziennie:	tygodniowo:	miesięcznie:	
I	do 50000	do 300000	do 1250000	50000
II	ponad 50000 do 75000	ponad 300000 do 450000	ponad 1250000 do 1875000	62500
III	ponad 75000 do 100000	ponad 450000 do 600000	ponad 1875000 do 2500000	87500
IV	ponad 100000 do 150000	ponad 600000 do 900000	ponad 2500000 do 3750000	125000
V	ponad 150000 do 200000	ponad 900000 do 1200000	ponad 3750000 do 5000000	175000
VI	ponad 200000 do 250000	ponad 1200000 do 1500000	ponad 5000000 do 6250000	225000
VII	ponad 250000 do 300000	ponad 1500000 do 1800000	ponad 6250000 do 7500000	275000
VIII	ponad 300000 do 350000	ponad 1800000 do 2100000	ponad 7500000 do 8750000	325000
IX	ponad 350000 do 400000	ponad 2100000 do 2400000	ponad 8750000 do 10000000	375000
X	ponad 400000 do 450000	ponad 2400000 do 2700000	ponad 10000000 do 11250000	425000
XI	ponad 450000 do 500000	ponad 2700000 do 3000000	ponad 11250000 do 12500000	475000
XII	ponad 500000 do 600000	ponad 3000000 do 3600000	ponad 12500000 do 15000000	550000
XIII	ponad 600000 do 700000	ponad 3600000 do 4200000	ponad 15000000 do 17500000	650000
XIV	ponad 700000 do 800000	ponad 4200000 do 4800000	ponad 17500000 do 20000000	750000
XV	ponad 800000 do 900000	pona 4800000 do 5400000	ponad 20000000 do 22500000	850000
XVI	ponad 900000 do 1000000	ponad 5400000 do 6000000	ponad 22500000 do 25000000	950000
XVII	ponad 1000000 do 1150000	ponad 6000000 do 6900000	ponad 25000000 do 28750000	1075000
XVIII	ponad 1150000 do 1300000	ponad 6900000 do 7800000	ponad 28750000 do 32500000	1225000
XIX	ponad 1300000 do 1450000	ponad 7800000 do 8700000	ponad 32500000 do 36250000	1375000
XX	ponad 1450000 do 1600000	ponad 8700000 do 9600000	ponad 36250000 do 40000000	1525000
XXI	ponad 1600000 do 1750000	ponad 9600000 do 10500000	ponad 40000000 do 43750000	1675000
XXII	ponad 1750000 do 1900000	ponad 10500000 do 11400000	ponad 43750000 do 47500000	1825000
XXIII	ponad 1900000 do 2100000	ponad 11400000 do 12600000	ponad 47500000 do 52500000	2000000
XXIV	ponad 2100000 do 2300000	ponad 12600000 do 13800000	ponad 52500000 do 57500000	2200000
XXV	ponad 2300000 do 2500000	ponad 13800000 do 15000000	ponad 57500000 do 62500000	2400000
XXVI	ponad 2500000 do 2750000	ponad 15000000 do 165 0000	ponad 62500000 do 68750000	2625000
XXVII	ponad 2750000 do 3000000	ponad 16500000 do 18000000	ponad 68750000 do 75000000	2875000
XXVIII	ponad 3000000 do 3300000	ponad 18000000 do 19800000	ponad 75000000 do 82500000	3150000
XXIX	ponad 3300000 do 3600000	ponad 19800000 do 21600000	ponad 82500000 do 90000000	3450000
XXX	ponad 3600000 do 4000000	ponad 21600000 do 24000000	ponad 90000000 do 100000000	3800000
XXXI	ponad 4000000 do 4400000	ponad 24000000 do 26400000	ponad 100000000 do 110000000	4200000
XXXII	ponad 4400000 do 4800000	ponad 26400000 do 28800000	ponad 110000000 do 120000000	4600000
XXXIII	ponad 4800000 do 5300000	ponad 28800000 do 31800000	ponad 120000000 do 132500000	5050000
XXXIV	ponad 5300000 do 5800000	ponad 31800000 do 34800000	ponad 132500000 do 145000000	5550000
XXXV	ponad 5800000 do 6400000	ponad 34800000 do 38400000	ponad 145000000 do 160000000	6100000
XXXVI	ponad 6400000 do 7000000	ponad 38400000 do 42000000	ponad 160000000 do 175000000	6700000
XXXVII	ponad 7000000 do 7600000	ponad 42000000 do 45600000	ponad 175000000 do 190000000	7300000
XXXVIII	ponad 7600000 do 8200000	ponad 45600000 do 49200000	ponad 190000000 do 205000000	7900000
XXXIX	ponad 8200000 do 800000	ponad 49200000 do 52800000	ponad 205000000 do 220000000	8500000
XL	ponad 8800000 do 9400000	ponad 52800000 do 56400000	ponad 220000000 do 235000000	9100000
XLI	ponad 9400000 do 10000000	ponad 56400000 do 60000000	ponad 235000000 do 250000000	9700000
XLII	ponad 10000000 i wzwyż	ponad 60000000 i wzwyż	ponad 250000000 i wzwyż	10000000

Począwszy od dnia 1-go stycznia 1924 r. stosownie do zmiany podziału ubezpieczonych na grupy zarobkowe ulegają również zmianie i świadczenia pieniężne dla ubezpieczonych, którzy zachorowali po dniu 1-go stycznia 1924 roku, oraz składki.

Tabele wyliczeń zasiłków i składek będą osobno przez Kasę Chorych wydane dla użytku ubezpieczonych i pracodawców.

Komisarz Powiatowej Kasy Chorych w Sosnowcu

DYONIZY KAWECKI.

85

Redaktor W. Monsiorski. Wydawca: Akc. T-wo Drukarskie i Wydawnicze „Kurjer Zachodni" w Sosnowcu, Dęblińska 1

Posiedzenie rady miejskiej.

Zwaloryzowanie podatków i opłat miejskich.

Sosnowiec, 12 stycznia.

Zgodnie z planem sanacyjnym finansów miejskich, rada miejska w Sosnowcu uchwaliła na posiedzeniu czwartkowym cały szereg statutów podatkowych i o opłatach miejskich. Część statutów dawniej już została uchwalona, lecz z oznaczeniem stawek podatkowych w markach; obecnie stawki te zwaloryzowano, przyczem wysokość opłat i podatków oznaczono we frankach złotych. Uchwalono mianowicie następujące stare przepisy ze stawkami zwaloryzowanemi: statut o opłatach administracyjnych, za prawo jazdy po mieście, o podatku od umów w sprawie nabywania nieruchomości, od zaprotestowanych weksli, od spadku, od darowizn, o podatku hotelowym, od psów, od ładunków kolejowych, od zabaw publicznych i o podatku komunalnym od węgla.

Podatki te i opłaty nie zostały podwyższone, lecz będą opłacane markami zgodnie z kursem franka złotego. Podatek np. od psów będzie wynosił 2 franki

Charakterystyczne dla naszych czasów były motywy, wyniszczone radzie miejskiej przez ławnika Wolfa, dlaczego należy pobierać podatek od weksli zaprotestowanych. Zrobiono bowiem zarzut, że niesłuszną jest rzeczą, aby ten, kto nie ma na wykupno weksla miał jeszcze płacić miastu podatek i to wcale poważny, bo pół proc. od sumy, wystawionej na wekslu. Ławnik Wolf na zarzut ten odparł dowodzeniem, że dziś ten, kto ma szczęście pożyczyć na weksle, nie dba o to, czy mija termin płatności, czy nie, i kpi sobie z oddania weksłu do protestu. Mając bowiem do dyspozycji pożyczone pieniądze w ciągu jednego dnia robi interes dobry, przez 2 dni interes doskonały, przez 3 dni — bajeczny, a po miesiącu operowania cudzemi pieniędzmi nic nie zwraca wierzycielowi, bo marka tak już spadła, że suma pieniędzy, pożyczonych przed miesiącem, straciła ze swej wartości kilkadziesiąt procentów. W obecnych więc warunkach idą do protestu weksle nie bankrutów, lecz spekulantów, i dlatego miasto pobiera podatek od weksli zaprotestowanych.

Dłuższą dyskusję wywołała sprawa podatku od lokali. Radny Jarża postawił wniosek, aby od podatku tego były uwolnione pomieszczenia za mieszkaniami jednopokojowemi, także mieszkania, składające się z dwuch ubikacji: pokoju i kuchni. Chodziło mianowicie o to, aby uwolnić od podatku biedniejsze rodziny robotnicze. Zważywszy jednak, że podatek od mieszkania, składającego się z pokoju i kuchni, będzie wynosił rocznie zaledwie 2 franki, płatne w 4 ratach, radą miejska, większością głosów, odrzuciła wniosek radnego Jarży.

Na podstawie ustawy z dnia 11 sierpnia roku ub. o tymczasowem uregulowaniu finansów miejskich, rada miejska uchwaliła kilka podatków zupełnie nowych. Należy do nich podatek od telefonów i broni palnej. Podatek od broni długiej wynosi rocznie 5 franków, od krótkiej półtora franka.

Od podatku zwolnieni są funkcjonarjusze władz państwowych i komunalnych.

Zupełnie nowym podatkiem jest także podatek od gruntów i placów niezabudowanych. Od gruntów ornych, łąk i nieużytków podatek miejski będzie równy podatkowi państwowemu.

Podatek od placów niezabudowanych będzie wynosił od 1 do 2 proc. sumy szacunkowej, zależnie od tego, czy plac jest położony w śródmieściu, czy też na krańcach miasta.

Poważny sprzeciw ze strony niektórych radnych wywołał projekt statutu o podatku od oświetlenia elektrycznego w lokalach z wyszynkiem alkoholu, w lokalach zabaw i widowisk. Wysokość tego podatku będzie wynosiła aż 5o proc. wartości zużytego prądu. Podstawą do obliczania podatku będzie rachunek elektrowni. Nieznaczną większością głosów statut ten uchwalono.

Trzeba zaznaczyć, że podatki nowe przyjęte zostały dopiero w drugiem czytaniu. Rada miejska będzie miała okazję do zastanawiania się nad temi sprawami jeszcze przy trzeciem czytaniu.

Z powodu bardzo spóźnionej pory, krótko się załatwiono z drugiem czytaniem budżetu miasta na rok bieżący. Dopiero przy trzeciem czytaniu będą szerzej omawiane poszczególne pozycje budżetowe. Budżet na rok bieżący przewiduje w rozchodach i dochodach sumę 1.o2o.553.65 franków.

Posiedzenie skończyło się po północy.

Znów prowokacyjne wystąpienia wichrzycieli.

Sosnowiec, 12 stycznia.

We wczorajszej „Iskrze“ zamieściliśmy notatkę p. t. „Niepokojący objaw“, w której pisaliśmy, iż skutkiem różnorodnych przyczyn, wśród rzesz robotniczych Zagłębia ujawnia się niepokojący ferment.

Robotnik nasz jest naogół nadzwyczaj cierpliwy i spokojny, to też nigdyby nie doszło do jakichkolwiek ekscesów, gdyby nie łajdacka prowokacja wywrotowców, którzy bez przerwy i z nadzwyczajną gorliwością, sieją zamęt i starają się za wszelką cenę pchnąć masy robotnicze do zbrodniczego czynu.

Pamiętne jest niedawne wystąpienie komunistów na kopalni „Saturn“, gdzie kilku agitatorów sprowokowało podniecony tłum do wystąpienia przeciwko policji, skutkiem czego patrol policji został rozbrojony i dotkliwie pobity.

Identyczne zajście miało miejsce w dniu onegdajszym na kopalni „Mortimer“ w Zagórzu.

Kiedy zgromadzonym robotnikom oświadczono, iż z powodu braku gotówki otrzymają tylko 1|3 należnej zaliczki, resztę zaś w sobotę, natychmiast znaleźli się agitatorzy, którzy począli namawiać tłum, aby nikt nie ośmielił się wziąć zaproponowanej zaliczki, natomiast kazano całej masie udać się do zarządu kopalni i tam wymusić wypłacenie całej zaliczki.

Ponieważ skutkiem podjudzania zachowanie się tłumu, zwłaszcza wyrostków, zaczynało przybierać niepokojące objawy, o fakcie zawiadomiono posterunek policyjny, skąd wkrótce przybył patrol, złożony z 4 posterunkowych pod kierownictwem komendanta post. st. przod. Ciszewskiego.

Kiedy patrol przybył na plac kopalni i skierował swe kroki do domu zbornego, cała armja wyrostków, jakby na komendę, rozstąpiła się i, kiedy patrol znalazł się w środku, natychmiast zamknięto pierścień i w tej chwili z okrzykiem „brać ich“, rzucono się na policję.

Rozpoczęło się zaciekłe szamotanie, lecz z powodu braku miejsca policja nie mogła zrobić użytku z broni, gdy tymczasem ze wszystkich stron posypały się na bezbronnych ciosy.

Po pewnej chwili udało się atakującym obezwładnić dwuch posterunkowych i wyrwać im karabiny, poczem któryś z napastników począł strzelać.

Huk strzałów oszołomił masę, gdyż narazie nie można się było zorientować, kto strzela i na chwilę przerwano atak.

Skorzystał z tego komendant patrolu Ciszewski i, odsunąwszy się na bok, przybrał z dwoma nierozbrojonymi posterunkowymi obronną pozycję.

Widząc wymierzone trzy lufy karabinowe, napastnicy zaprzestali ataku i, kiedy kom. Ciszewski wezwał ich do uspokojenia się i opuszczenia lokalu, inaczej bowiem zrobi użytek z broni, tłum począł stopniowo się wynosić.

W chwilę potem przybyła odsiecz, złożona z policji pieszej i konnej pod dowództwem zastępcy komendanta, kom. Karkowskiego, która otoczyła plac kopalniany, poczem zarządzono śledztwo oraz aresztowanie awanturników.

Z ogólnej liczby zatrzymano około 50 osób, którym udowodniono udział w zaburzeniach i napaści na patrol.

Jak się okazało, napad był z góry uplanowany, gdyż przerwano połączenie telefoniczne i wszystkie wejścia obsadzono ludźmi, których zadanie polegało na zaalarmowaniu tłumu w razie przybycia odsieczy.

Zabrane karabiny odebrano, lecz bez ładunków, które napastnicy wystrzelali.

Jak kolejarze mszczą się za redukcję.

Sosnowiec, 12 stycznia.

W piśmie naszem ukazał się list otwarty do kolejarzy w Zagłębiu, w którym autor oskarża ogół kolejarzy o stosowanie t. zw. włoskiego strajku, z powodu przeprowadzanej redukcji na kolejach, spowodowanych — jak wiadomo — koniecznością państwową.

Zarzut to ciężki. Początkowo niejasne echa nurtowały społeczeństwo. Podawano sobie tylko z ust do ust wieść o tym rzekomym strajku. Opady śnieżne pozorowały bądź-co-bądź wadliwe funkcjonowanie kolei. Skorzystano z tego i poczęto stosować strajk.

I dziś, mimo oficjalnego komunikatu ministerjum kolei o powrocie do normalnego stanu na kolejach, pociągi, zwłaszcza miejscowe, spóźniają się w dalszym ciągu.

Przytoczymy tu charakterystyczny szczegół, ilustrujący wybitnie stosunek kolejarzy do przeprowadzanej redukcji.

Na dworcu kolejowym w Dąbrowie od szeregu dni zalepiono zegar papierem. Normalnie czyni się to wtedy, jeśli zegar jest zepsuty.

Zdarzyło się, że jakiś pasażer zainterpelował w tej sprawie biletera. I oto, co usłyszał w odpowiedzi:

— Zegar jest dobry, tylko ten, co go nakręcał, został zredukowany. Zegar więc zalepiono, bo go nie ma kto nakręcać...

Praca, wykonywana dotychczas przez zredukowanych, przez pozostałych na służbie nie będzie więc wykonywana?

W takim wypadku zrozumiałem się staje złe funkcjonowanie służby ruchu.

Jeśli dodamy do tego fałszywe informacje, udzielane tendencyjnie podróżnym, wytworzymy sobie już dokładny obraz metod, jakie stosują kolejarze, by się zemścić na... państwie.

Kronika.

Kalendarzyk.

12 Sobota.	Dziś Arkadjusza.
	Jutro Weroniki.
	Wsch. słońca 8.10
	Zach. „ 3.54

Z kina „Zacisze“. Na dzisiejszy program składa się arcywesoła farsa p. t. Każda piękność tańczy dzisiaj shimmy. W roli gł. urwis dziewczyna Mabel Normanel. Pozatem 3 dwuaktówki z Haroldem Lloyd'em. Program powyższy stanowi w całości niebywały w Sosnowcu wieczór śmiechu. Jutro 2 przedstawienia: o g. 2-ej specjalnie dla młodzieży i 3.30 dla dorosłych. Od poniedziałku zarząd kina zapowiada arcydzieło filmowe pod tytułem: „Księżniczka Suwarina“.

Przedpotopowy biurokratyzm. W wielu jeszcze urzędach mamy okazy, kwalifikujące się, jak to mówią, na choinkę, które tylko ośmieszają działalność władz naszych, no i wyrządzają nam niebotyczne szkody.

Są to przeważnie dygnitarze, otrzymani w spadku po byłym c. k. konglomeracie, a ponieważ niewiadomo było, co z nimi zrobić, powierzono im prowadzenie szeregu urzędów.

U nas np. w powodzi innych podatków, jest także opłata za broń, wynosząca do chwili obecnej aż 5oo mk. za pozwolenie na rewolwer, 2ooo mk. za dubeltówkę i 24oo mk. za kartę łowiecką.

Z sumą taką, której nie przyjąłby największy nędzarz, trzeba jechać do kasy skarbowej w Sosnowcu, zmarnować kilka dni i wydać za przejazd conajmniej dwa miljony, starostwo bowiem, wydając wspomniane pozwolenia, niema prawa przyjmowania opłat.

Kwiatków takich jest daleko więcej i żadna siła nie może przekonać zaśniedziałych biurokratów, iż podobna gospodarka nie może być tolerowana w państwie.

Zebranie. Dziś, o godz. 7-ej wieczorem, odbędzie się w magistracie dąbrowskim posiedzenie komitetu pomocy dzieciom ofiar katastrofy na kopalni „Reden“, celem omówienia szeregu pilnych i ważnych spraw.

Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Jasełka. Jutro w niedzielę, dn. 13 b. m., o godz. 5 po poł., należycie wyszkolony i odpowiednio przygotowany zespół wychowanków domu wychowawczego w Sosnowcu przy ul. Zygmunta nr. 7, odegra t r a d y c y j n e „Jasełka“, jak to już czyniono kilkakrotnie podczas ubiegłych świąt, ku zadowoleniu widzów. Wstęp dla publiczności otwarty. Ceny miejsc umiarkowane. Czysty dochód przeznaczony na polepszenie aprowizacji domu.

25-letni jubileusz. Firma braci Szajn w Sławkowie obchodziła w tych dniach uroczystość 25-ej rocznicy założenia śrubiarni. Uroczystość wypadła wspaniale; robotnicy złożyli swoim pracodawcom dwie artystycznie wykonane tablice z napisami „Na 25-lecie założenia śrubiarni“. Tablic było trzy; na jednej z nich był herb polski, na amarantowej tarczy biały orzeł, tak samo jak poprzednie duże wykonany z wyrobów fabrycznych, a mianowicie: gwoździ, śrub, drutu, sztyftów, podkówek i zatyczek. Tablice wykonał jeden z pracowników, S. Telesiński ze Sławkowa. Przed odsłonięciem tablic przemawiał majster gwoździarni, p. J. Szyikowski, podczas odsłonięcia orkiestra straży ogniowej sławkowskiej odegrała hymn narodowy. Przemawiali przedstawiciele firmy, dziękując robotnikom za współpracę. Dwom najstarszym robotnikom zostały wręczone przez prezesa firmy, p. C. Szajna, złote zegarki.

Pracodawcy podejmowali robotników i zaproszonych gości okolicznych bardzo uprzejmie. Tańce i zabawa przeciągnęły się do późna w noc.

Cena chleba i mąki. Prezydjum do walki z drożyzną ustaliło wczoraj cenę mąki w młynach na 425 tys. mk. za kilogram. Cenę dwukilogramowego bochenka chleba wyznaczono na dziś w wysokości 816 tys. mk. Cena mąki ustalana jest według cen giełdowych, które ciągle wzrastają, choć obce waluty — a więc i frank waloryzacyjny — spadają już od dwuch dni. Cena mleka wynosi 450 tys. mk. za litr.

Cennik związku kupców. Związek kupców sosnowieckich złożył w magistracie cennik wyrobów włókienniczych. Cennik ten związek ustalił w dniu 7 bm. Wobec tego, że cennik ten obecnie nie jest aktualny, przeto prezydjum odmówiło zatwierdzenia cennika.

Zarząd t. k.-o. „Swit“ zawiadamia wszystkich członków, iż w poniedziałek, dnia 14 stycznia r. b., w lokalu własnym o godz. 7 i pół wiecz. odbędzie się zebranie informacyjne członków. Uprasza się o punktualne i liczne przybycie. Równocześnie powiadamia się wszystkich członków, że po legitymacje na rok 1924 należy zgłaszać się do sekretarza t-wa w poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 6 i pół do 8 wiecz.

Kontrola kosztów produkcji. Rada ministrów uchwaliła wniosek min. spraw wewn. w sprawie rozszerzenia artykułu drugiego ustawy z 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej.

W myśl rozszerzonego artykułu przewidziana jest kontrola kosztów produkcji przedmiotów powszechnego użytku, regulowanie obrotów artykułami takiemi, jak węgiel, cukier, nafta i jego przetwory, materjałami włókienniczemi i wyrobami z nich, skórami i wyrobami ze skóry, oraz przedmiotami powszechnego użytku wyrobionemi z żelaza.

Nowa ustawa o pracy w święta. Min. pracy przesłało sferom gospodarczym nowy projekt ustawy o pracy w dni świąteczne. Projekt ten jest już piątym z rzędu od chwili wejścia w życie ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu. Projekt przewiduje, m. in., 13 dni świątecznych, w których praca najemna odbywać się nie może. Nie dotyczy to dozorców i pracowników domowych.

W sprawie podejmowania paczek pocztowych. Według nowego rozporządzenia władz pocztowych termin, przed którego upływem winno nastąpić podjęcie paczek krajowych wynosi 3 dni, jeżeli odbiorca mieszka w siedzibie oddawczego urzędu pocztowego, oraz przy paczkach po-

ste restante, i 14 dni, jeżeli odbiorca mieszka poza siedzibą oddawczego urzędu pocztowego.

Po upływie tych terminów paczki pocztowe uważane są za niepodjęte.

Zebranie czeladzi blacharskiej. Dnia 13 stycznia b. r. w Sosnowcu odbędzie się zebranie czeladzi blacharskiej wyzwolonej i nie, wyzwolonej celem założenia gospody czeladniczej, o godz. 3 po poł. przy ul. Nowo-pogońskiej 24 u starszego zgromadzenia mistrzów.

Prosimy o liczny udział.

56.

Z Domu ludowego w Sosnowcu. W dniu 13 b. m. t. j. w niedzielę odbędzie się wieczór towarzyski dla członków i sympatyków domu ludowego, o godzinie 8 wieczorem.

Kradzieże na wsi. Michałowi Piorunowi na wsi Biskupicach (pow. miechowski) skradziono bieliznę, wartości 3o mil. mk.

— Zofji Rydzyńskiej w Niwce skradziono bieliznę, wartości 500 miljonów mk.

— Michalinie Paw w Niwce skradziono 2 kozy, wartości sto miljonów mk.

— Wiktorji Bitnerowej w Niwce, skradziono w nocy z komórki 4 gęsi wartości 80 miljonów marek.

Kradzieże. Kronika policyjna zanotowała następujące wypadki kradzieży w Sosnowcu:

— Wolfowi Gancwajchowi, zam. przy ul. Małachowskiego 3o służąca Blima Kozłowska skradła z mieszkania żakiet damski karakułowy, 6 małych łyżeczek i 6 widelcy srebrnych. Strata wynosi około 2 miljardów 3oo milj. mk. Kozłowska ze skradzionemi rzeczami zbiegła w niewiadomym kierunku. Dochodzenie w toku.

— Marji Kowalczykowej, zam. na Środuli skradziono ze strychu bieliznę wartości 3o mil. mk.

— Ze sklepu Heleny Bednarkiej, przy ul. Będzińskiej 1 nieznani sprawcy dokonali kradzieży artykułów spożywczych, wartości 1.353.15o ooo mk.

Drobne kradzieże. Franciszkowi Urgaczowi Sosnowiec, Piłsudskiego Nr. 53, skradziono w nocy 4 kury, 1 koguta i 1 perliczkę, oprócz tego skradziono mu skóry z karety, wartości 100 miljonów mk. Złodzieja policja aresztowała

— Franciszkowi Borkowkiemu z Szopienic, skradziono w pociągu portfel z 5 milj. 750 tys. mk.

— Chai Łaszcz, Sosnowiec, Niemiecka 5, skradziono płaszcz, wartości 100 milj. mk.

— Stanisławowi Ćwikła, Sosnowiec, Towarowa 15, skradziono portfel z 25 milj. mk.

Kradzieże na wsi. Franciszce Chaberkowej we wsi Dłużnia, w pow. olkuskim skradziono w nocy produkty żywnościowe, wartości 30 milj. mk.

— Franciszkowi Stano, we wsi Podleśna-Wola, w pow. olkuskim, skradziono w nocy garderobę, wartości 600 milj. mk.

Z teatru.

„Ten, którego biją po twarzy“ — ukaże się dziś po raz pierwszy, wystawiony z całym przepychem, bo w nowych dekoracjach i kostjumach. Główne role kobiece są w rękach pp. Tańskiej, Zbierzchowskiej, Kubańskiej. Obsadę męską stanowią: Tański, Kisielewski, Jaworski, Palański, Morozowicz, Halewicz, Balcerzak i inni z dyr. Czarneckim na czele. Początek o godz. 8-ej wieczorem.

„Pokojówka szuka miejsca“ grana będzie po raz ostatni na jutrzejszem popołudniowem przedstawieniu. Początek, godz. 4.

Niedziela wieczorem—„Ten, którego biją po twarzy“—po raz drugi. Początek o godzinie 8-ej wieczorem.

Poniedziałek—Będzin. Afisz zapowiada sztukę Andrejewa: „Ten, którego biją po twarzy“.

Wtorek—Sosnowiec. „Ten, którego biją po twarzy — po raz trzeci.

Środa—Dąbrowa. Teatr sosnowiecki wystawia znaną sztukę literata rosyjskiego Andrejewa: „Ten, którego biją po twarzy“.

Czwartek—premjera. Karnawał w całej pełni, frak w modzie — to też teatr idąc za modą daje na scenie Frak, i to „Dobrze skrojony frak“— na którym wszyscy chcą czy nie chcą — śmiać się muszą. Udział bierze cały personel teatru sosnowieckiego. Akcja odbywa się wśród arystokracji finansowej. Nowe dekoracje pomysłu i pędzla artysty malarza-dekoratora Szymczyka.

Sprzedaż biletów na powyższy repertuar rozpoczęta.

Ze Śląska.

Mysłowice miastem bez długów. Na wczorajszem, piątkowem posiedzeniu mysłowickiej rady miejskiej wykazało się, że w Mysłowicach nietylko najliczniej radni przychodzą na posiedzenia, ale że Mysłowice są także jedynem miastem w województwie, nie posiadającem długów. Na posiedzeniu tem wybrano nowy zarząd: przewodniczącym rady miejskiej wybrano p. Zaleskiego (polaka) 19 głosami na 21 oddanych głosów, drugim przewodniczącym dr. Selle, (niemca), a sekretarzami Kwiotka, (polaka) i Pakullę (niemca). Przewodniczący po objęciu urzędu oznajmił, że władza wojewódzka zasuspendowała w urzędzie dotychczasowego burmistrza. Radwańskiego którego tymczasowo zastępować będzie notarjusz Mierzejewski. Po uchwaleniu podwyżki różnych opłat miejskich posiedzenie zamknięto.

Swego czasu zamordowano w Rybniku 17-letnią Bielowską. Podejrzenie o zbrodnię padło na jej kochankę, pewnego kaprala ze stacjonowanego w Rybniku oddziału piechoty. Sprawą zajmował się obecnie sąd wojskowy w Krakowie, z powodu jednak niestawienia się kilku świadków sprawę odroczono

Nowy starosta. W miejsce zmarłego starosty lublinieckiego śp. Niegolewskiego powołano na to stanowisko d-ra Piechaczka. Nowy starosta jest górnoślązakiem i pochodzi z powiatu opolskiego.

Czy strajk powoduje utratę praw socjalnych? Sprawą tą zajmował się sąd rozjemczy w Katowicach z powodu skargi robotników, którym z powodu strajku zmniejszono pobór węgla deputatowego i skreślono prawo do urlopu. Sędzia rozjemczy sprawę rozstrzygnął na korzyść robotników. Przedstawiciele pracodawców na razie wyroku nie przyjęli, zastrzegając sobie czas 5 dni do namysłu.

Waloryzacja cen. Kupiectwo województwa śląskiego zwróciło się do rządu centralnego z petycją o uznanie waloryzacji cen, czyli ustalenie cen za wszelkie towary na podstawie kursu franka złotego. Robotnicy również żądają waloryzacji swych zarobków.

Znów podwyżka cen. Według obwieszczenia magistratu katowickiego kosztuje: 1 funt wołowiny, cielęciny lub baraniny 2,300,000 do 2,400,000 mk., funt wieprzowiny 2,500,000 mk., słoniny 3.250,000 — 3,500,000 mk., wędzonki 3,900,000 mk., kiełbasa od 3,250,000 do 3,500,000 mk. W handlu hurtownym 15 proc. taniej.

Polowanie w styczniu. W styczniu wolno polować na: sarny, jelenie, zające aż do połowy miesiąca, a przez cały miesiąc na dzikie kaczki, bażanty i t. p., jakoteż na wszelkie gatunki ptaków wodnych.

Proces o obrazę oficerów polskich. Obrazy tej dopatrzono się w artykule katowickiego „Głosu Górnego Śląska“ pod art. „Po raz drugi Belweder a powstańcy górnośląscy“. W zastępstwie wydawcy Kustosa gazetę podpisywała jego żona, którą też oskarżono. Na wniosek jednego ze skarżących, posła do seimu Fojkisa, rozprawa toczyła się przy zamkniętych drzwiach. Oskarżoną skazano na 14 dni więzienia — prokurator żądał 4 miesiecy.

Śmietany nie wolno wyrabiać! Ze względu na wielki brak mleka magistrat Katowic zabronił wyrobu i sprzedaży śmietany.

Wybory nowego burmistrza. Dnia 14 b. m. odbędzie się w Siemianowicach wybór nowego burmistrza. Do wyborów ściślejszych staną panowie: dyr. banku ludowego Dreyza, dr. Popek i dr. Borth.

Z kraju.

Proces prasowy w Lublinie W Lublinie odbył się proces prasowy wytoczony przez prokuratorję „Ziemi Lubelskiej“ o celowe dyskredytowanie i znieslawianie b. rządu Witosa.

Prokurator w doskonałej przemowie wykazał winę oskarżonych.

Sąd po krótkiej naradzie, skazał redaktorów „Ziemi Lubelskiej“ pp. Kaszyńskiego i Czakiego na 1 milion i 150 tys. mk. grzywny łącznie.

Handlarze żywym towarem W ciągu ostatnich kilku dni kroniki policyjne w Łodzi notowały już 3 wypadki zniknięcia młodych kobiet i dziewcząt, co kazało przypuszczać, że na terenie Łodzi operuje banda handlarzy żywym towarem

W ten sposób dość zagadkowo zdarzył się wypadek, jaki przedstawił się dwom dziewczynkom w poniedziałek.

W dniu tym wieczorem p. Lieberman posłał wychowywaną przez siebie sierotę 12-letnią Giersztównę na ul. Konstantynowską i wręczył jej sto miljonów marek, które miała odnieść pod wskazanym adresem. Dla towarzystwa dodał jej służącą, będącą w tymsamym wieku.

Na ulicy do dziewcząt podeszli dwaj elegancko ubrani młodzi ludzie, którzy rozpoczęli rozmowę z dziewczynkami, aczkolwiek te ostatnie nie odpowiadały im.

Po pewnym czasie niby żartem jeden z nieznajomych, schwycił Giersztównę za rękę i uświadczył że odprowadzi ją gdyż pada wielki śnieg i dziewczynka może upaść.

Napastowana poczęła wołać o pomoc, czem spłoszyła młodzieńców, którzy umknęli.